

CO JE FENTANYL?

- syntetický opioid, který se od 60. let 20. století používá jako analgetikum, tzn., že má pacientům pomoci od bolesti

- je k dostání ve formě tablet, filmu, injekčního roztoku, nosního spreje nebo transdermálních náplastí

- používá se např. u lidí s chronickou bolestí či u pacientů s rakovinou

- váže se na mí receptory v centrální nervové soustavě, což vyvolává velmi rychlý vznik závislosti i abstinčních příznaků, zmírnění bolesti, euforii a utlumení dechového centra, což může vést k úmrtí

- v odborné literatuře se uvádí, že fentanyl je až 100x účinnější než morfin!

„ **Byl na tom brutální opiátový nájezd, silný, člověka to posadí...horko, rauš, takové síly, že jsem se motal jak nalitej, když jsem neodhadnul množství.**“

- užívá se na základě lékařského předpisu
- účinkuje cca 1-7 hodin

RIZIKA

- hlavní nebezpečí injekční aplikace vývaru z fentanylových náplastí spočívá v síle fentanylu a v tom, jak těžko se odhadne dávka. Toto riziko je o to větší při injekční užití
- náplasti různých výrobců obsahují různé množství fentanylu
- ujišťování se v tom, že jsem na opiáty zvyklý a беру je dlouho, tak všechny opiáty zvládnou – to neplatí, každý opiát má odlišnou sílu účinné látky
- náplasti se prodávají v různých velikostech, nejčastěji 12, 25, 50, 75, 100. Tato hodnota označuje **!!!množství fentanylu v mikrogramech, jež se za 1 hodinu uvolní do organismu!!!**, pokud se nalepí na kůži → rozhodující je, kolik

fentanylu každá náplast skutečně tady a teď obsahuje a ne kolik se jí za hodinu vyplaví do těla, např. například Fentalis 75 obsahuje více fentanylu než Durogesic 100 - **jiná firma, jiná síla!!!**

- rychle nastupuje účinek, který je velmi silný, ale také rychle odeznívá
- kombinace fentanylu a dalších tlumivých léků či alkoholu může vést k předávkování (útlum dýchání)
- předávkování ovlivňuje: -
- velikost dávky (může se stát, že máte pocit, že už fentanyl neúčinkuje, a vezmete si další dávku, která pro vás může být osudná a předávkujete se),
- jak dlouho dotyčný užívá (čím déle užívá, tím více má v sobě fentanyl, tělo si pamatuje, že jste ho bral již delší čas),
- nemoc jater může prodloužit vstřebávání látky,
- způsob užití (injekční aplikace je nejrizikovější)

„Pro ty, co to neznají, je to špatný - zabijí se, je to moc silný.“

- je důležité zvážit v jakém stavu je vaše tělo – pozor na horečky a vystavení náplastí zdrojům tepla, protože se uvolňuje z náplastí více fentanylu než obvykle a hrozí tak předávkování

- obezřetnost při užívání by měli mít hlavně ti: co se léčí s plicním, srdečním, jaterním a ledvinovým onemocněním, nebo se střevními obtížemi
- neužívat ho: v době těhotenství a v době kojení (dítě se pak rodí s abstinenčními příznaky, látka je vylučována do mateřského mléka)

JAK NEBEZPEČÍ MINIMALIZOVAT

- vhodné je **užívat náplasti jedné velikosti od jednoho výrobce**, kde se dá alespoň trochu předpokládat nějaká zkušenost

- aplikovat si náplasti nové, zabalené a nijak nepoužité
- rozdělat si menší množství a nebýt nenasyta

CO DĚLAT PŘI PŘEDÁVKOVÁNÍ

- je potřeba dotyčného udržet v bdělém stavu (chodit a mluvit s ním)

- udržet volné dýchací cesty nebo zahájit umělé dýchání a přivolat záchrannou službu, která může podat naloxon.

- nepodávat injekčně

Suboxone, i vzhledem k tomu, že obsahuje naloxon - v tomto přípravku ho není tolik a trvalo by dlouho, než by se navázal na potřebné receptory, také by se rychle odboural a pak by nastoupil buprenorfin v Suboxone obsažený a došlo by k ohrožení života, tedy k předávkování!

Zdroj: Terénní program Ulice Plzeň

Kontakt:

